

787/2003

Annettu Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 2003

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun pelastuslain (468/2003) nojalla:

1 §
Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä pelastuslaissa (468/2003) säädetään, pelastustoimessa noudatetaan tämän asetuksen säännöksiä.

2 §
Sisäasiainministeriön tehtävät

Sisäasiainministeriö huolehtii:

- 1) pelastustoimen yleisestä kehittämisestä ja valtakunnallisesta suunnittelusta;
- 2) pelastustoiminnan ja väestönsuojelun johtamisvalmiuden ylläpitämisestä;
- 3) väestönsuojelun suunnittelusta ja toimialan muusta varautumisesta poikkeusoloihin;
- 4) väestön suojaamiseksi ylläpidettävästä säteilyvalvontajärjestelmästä yleisesti;
- 5) varautumisesta pelastustoimeen kuuluvan avun antamiseen ulkomaille;
- 6) pelastuslain 74 §:ssä tarkoitetun erityiskaluston hankkimisesta ja toiminnan rahoittamisesta.

3 §
Lääninhallituksen tehtävät

Lääninhallituksen tehtävänä on:

- 1) varautua pelastustoiminnan ja väestönsuojelun johtamiseen läänissä ja laatia sitä koskevat suunnitelmat, ohjata pelastustoimen suunnittelua läänin alueella sekä huolehtia osaltaan suunnitelmien yhteensovittamisesta;
- 2) järjestää pelastustoimen alueiden ja pelastustoimeen osallistuvien muiden viranomaisten yhteistoimintaa edistäviä väestönsuojelu- ja suuronnettomuusharjoituksia;
- 3) edistää pelastustoimen ja pelastuslain 6 §:ssä tarkoitettujen tahojen yhteistoimintaa läänissä;
- 4) käsitellä pelastuslain 77 §:ssä tarkoitettuja valtionavustuksia koskevat hakemukset;
- 5) huolehtia läänin alueen pelastustoimen palvelujen arvioinnista ja raportoinnista sisäasiainministeriölle.

4 §

Pelastustoimen neuvottelukunta

Valtioneuvosto määrää pelastustoimen neuvottelukunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä muut jäsenet ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Neuvottelukunnassa tulee olla pelastustoimen kannalta keskeisten tahojen edustajia.

Neuvottelukunta voi perustaa jaostoja, ja se voi tarvittaessa käyttää asiantuntijoita ja ottaa sihteereitä.

5 §**Alueen pelastustoimen tehtävät**

Alueen pelastustoimi:

- 1) laatii yhteistyössä alueen kuntien ja muiden osapuolten kanssa väestön suojaamista koskevat suunnitelmat sekä suunnitelmat väestön tai sen osan siirtämiseksi pois vaaran uhkaamalta alueelta ja sijoittamiseksi turvalliselle alueelle;
- 2) huolehtii oman organisaationsa valmiudesta väestönsuojelutehtäviin ja pelastuslain 8 §:ssä tarkoitetun omatoimisen varautumisen organisoimisesta poikkeusolojen varalle sekä väestönsuojelussa tarvittavasta yhteistoiminnasta mainitun lain 6 §:ssä tarkoitettujen tahojen kanssa;
- 3) huolehtii, että alueella on väestön varoittamiseen tarvittava hälytysjärjestelmä;
- 4) huolehtii pelastustoiminnasta vesialueilla ottaen lisäksi huomioon, mitä meripelastuslaissa (1145/2001) säädetään meripelastustoimesta;
- 5) sen mukaan kuin erikseen säädetään, huolehtii öljyvahinkojen torjunnasta ja vaarallisten aineiden valvonnasta, osallistuu meripelastustoimen tehtäviin sekä antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua muille viranomaisille;
- 6) toimii asiantuntijana maankäytön suunnittelussa sekä rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa sen mukaan kuin siitä kunnan kanssa sovitaan;
- 7) tuottaa sairaankuljetus-, ensihoito- ja ensivastepalveluja, jos terveydenhuoltoviranomaisten kanssa siitä on sovittu;
- 8) järjestää väestönsuojelu- ja suuronnettomuusharjoituksia.

Alueen pelastustoimi voi huolehtia myös muista toimialalle soveltuvista tehtävistä, jos siitä ei ole ilmeistä haittaa pelastuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

6 §**Muiden viranomaisten osallistuminen pelastustoimeen ja virka-apu**

Pelastuslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut viranomaiset ja laitokset ovat pelastusviranomaisten ohella velvollisia osallistumaan pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun seuraavasti:

- 1) Hätäkeskuslaitoksen tehtävistä pelastustoimessa säädetään hätäkeskustoimintaa koskevassa erityislainsäädännössä;
- 2) poliisi vastaa kadonneiden etsinnästä maa-alueella ja sisävesillä sekä vaara-alueen eristämisestä ja muista järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvista tehtävistä onnettomuuspaikalla sekä onnettomuuden syiden tutkinnasta sen mukaan, kuin siitä erikseen säädetään;

- 3) rajavartiolaitoksen tehtävistä pelastustoiminnassa säädetään rajavartiolaitosta koskevassa erityislainsäädännössä;
- 4) puolustusvoimien tehtävistä pelastustoiminnassa säädetään puolustusvoimia koskevassa erityislainsäädännössä, ja menettelytavoista puolustusvoimien osallistumisessa pelastustoimintaan sovitaan puolustusministeriön ja sisäasiainministeriön välisessä sopimuksessa;
- 5) sosiaali- ja terveysministeriö, Kansanterveyslaitos, Lääkelaitos, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja Työterveyslaitos vastaavat niitä koskevissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti lääkinnälliseen pelastustoimintaan, sairaankuljetukseen, sosiaalitoimeen, terveysvalvontaan, tartuntatautien ehkäisyyn, lääkehuoltoon, kemikaalien aiheuttamien haittojen torjuntaan, terveydenhuoltohenkilöstöön ja oikeuslääkintään liittyvistä tehtävistä;
- 6) Säteilyturvakeskus valvoo ydinenergian ja säteilyn käytön turvallisuutta ja vastaa valtakunnallisen säteilyvalvonnan ylläpidosta sekä ilmoituksia, varoituksia ja suojelutoimia koskevien suositusten antamisesta, huolehtii yhteistoiminnassa muiden asiantuntijoiden kanssa säteilytapahutumien turvallisuusmerkityksen arvioinnista sekä osallistuu asiantuntijana ydinenergian ja säteilyn käyttöön liittyvien turvallisuuskysymysten käsittelyyn;
- 7) ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Suomen ympäristökeskus ja alueelliset ympäristökeskukset vastaavat niitä koskevissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä ja johtamisesta, huolehtivat tulvasuojelusta ja patoturvallisuudesta sekä maankäytön suunnittelusta ja rakentamisen ohjaamisesta ja valvonnasta siten, että paloturvallisuus ja muut turvallisuustekijät otetaan huomioon siten kuin siitä erikseen säädetään, sekä antavat asiantuntija-apua pelastustoimenpiteisiin liittyvässä ympäristövahinkojen vaikutusten arvioinnissa;
- 8) maa- ja metsätalousministeriö ja Metsähallitus vastaavat niitä koskevissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti maa- ja metsätaloustuotantoon liittyvistä väestönsuojelujärjestelyistä sekä antavat asiantuntija-apua eläinlääkintää, elintarvikehygieniää ja metsäpalojen torjuntaa koskevissa asioissa;
- 9) liikenne- ja viestintäministeriö vastaa osaltaan siitä, että sen hallinnonalalla huolehditaan:
- a) pelastustoiminnan ja väestönsuojelun teleyhteyksien suunnittelusta ja ylläpidosta yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa sekä valmiudesta tarvittavien yhteyksien luovuttamiseksi pelastusviranomaisten käyttöön;
- b) hätä- ja muiden viranomaistiedotteiden välittämisestä väestölle sähköisten joukkoviestimien kautta;
- c) liikenneväylien raivauksesta;
- d) liikenneväylien käytön yhteistoimintakysymyksistä evakuoinnissa;
- e) kuljetusten järjestämisestä evakuoinnissa;
- 10) Ilmatieteen laitos laatii metsäpaloindeksit ja antaa tarvittaessa metsäpalovaroituksen ja muun sääilmiöihin liittyvän varoituksen sekä luovuttaa asianomaiselle viranomaiselle pelastustoiminnassa ja väestönsuojelussa tarpeelliset säätiedot ja -ennusteet ja ajalehtimisarviot sekä osallistuu säteilyvalvontaan ja esittää arviot radioaktiivisten ja muiden vaarallisten aineiden kulkeutumisesta ilmakehässä;
- 11) Ilmailulaitos ja lentoasemat osallistuvat pelastustoimintaan siten kuin niitä koskevassa erityislainsäädännössä säädetään ja ilmailua koskevissa määräyksissä määrätään;
- 12) Merenkululaitos avustaa pelastusviranomaisia toimialaansa liittyvissä turvallisuuskysymyksissä siten

kuin laitoksen tehtävistä säädetään laitosta koskevassa erityislainsäädännössä;

13) Ratahallintokeskus avustaa pelastusviranomaisia toimialaansa liittyvissä turvallisuuskysymyksissä siten kuin keskuksen tehtävistä säädetään keskusta koskevassa erityislainsäädännössä;

14) Viestintävirasto avustaa pelastusviranomaisia toimialaansa liittyvissä asioissa siten kuin viraston tehtävistä säädetään virastoa koskevassa erityislainsäädännössä;

15) pelastuslaissa ja tämän asetuksen 3 §:ssä säädettyjen tehtävien lisäksi lääninhallitus huolehtii niistä pelastustoimeen liittyvistä tehtävistä, jotka lääninhallitukselle kuuluvat muun lainsäädännön perusteella;

16) kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot ja laitokset tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja kuntia koskevan lainsäädännön mukaisesti:

a) vastaavat lääkinnällisestä pelastustoiminnasta ja sairaankuljetuksesta;

b) osallistuvat evakuointisuunnitteluun pelastusviranomaisten johdolla;

c) vastaavat onnettomuuksien uhrien ja evakuoidun väestön majoituksesta, muonituksesta, vaatetuksesta ja muusta perushuollosta, väestönsuojelussa tarvittavasta raivaus- ja puhdistustoiminnasta sekä ensiavusta ja näihin tehtäviin tarvittavan väestönsuojeluorganisaation valmisteluista;

d) huolehtivat yhteistoiminnassa muiden asiantuntijoiden kanssa psykososiaalisen tuen ja palvelujen järjestämisestä niille, jotka uhreina, uhrien omaisina tai pelastajina ovat joutuneet osallisiksi onnettomuuteen;

e) avustavat tarvittaessa pelastusviranomaisia pelastustoiminnassa ja väestönsuojelussa antamalla pelastusviranomaisille toimialaansa soveltuvaa asiantuntija-, kalusto- ja materiaaliapua sekä apua pelastushenkilöstön huoltamiseksi.

7 §

Vapaaehtoisten osallistuminen pelastustoimeen

Vapaaehtoisen pelastustoimen yksiköt ja alalla toimivat järjestöt huolehtivat niistä pelastustoimen tehtävistä, jotka on pelastusviranomaisten kanssa sovittu ja suunniteltu.

8 §

Yhteistoiminta

Jos pelastustoimintaan osallistuu yhtä useamman toimialan viranomaisia, yleisjohtajana toimiva pelastuslain 44 §:ssä tarkoitettu pelastustoiminnan johtaja vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä sekä tehtävien antamisesta eri toimialoille ja toiminnan yhteensovittamisesta. Yksiköt toimivat oman johtonsa alaisuudessa siten, että niiden toimenpiteet kokonaisuutena edistävät onnettomuuden seurausten tehokasta torjuntaa.

Pelastustoiminnan johtaja voi muodostaa avukseen muiden viranomaisten ja laitosten sekä vapaaehtoisen pelastustoimen yksiköiden edustajista koostuvan johtoryhmän. Pelastustoiminnan johtaja voi myös kutsua asiantuntijoita avukseen.

Pelastustoimen toimintavalmiuden tehostamiseksi pelastuslain 6 ja 7 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten, laitosten ja yhteisöjen tulee antaa selvityksiä pelastustoimintaan käytettävissä olevista voimavaroistaan ja osallistua pelastustoimen suunnitteluun pelastusviranomaisten ohjauksessa. Yhteistoiminnan järjestämistä koskevissa suunnitelmissa tulee esittää, miten eri viranomaiset, laitokset ja yhteisöt pelastustoimeen osallistuvat. Pelastusviranomainen voi tehdä sopimuksen pelastuslain 7 §:ssä

tarkoitettujen yhteisöjen kanssa pelastustoimen yhteistoiminnan ehdoista ja menettelytavoista.

9 §

Velvollisuus laatia pelastussuunnitelma

Pelastuslain 9 §:n 3 momentissa tarkoitettu pelastussuunnitelma on laadittava:

- 1) asuinrakennuksiin tai muihin rakennusryhmiin, jotka ovat samalla tontilla tai rakennuspaikalla ja joissa on yhteensä vähintään viisi asuinhuoneistoa;
- 2) sairaaloihin, vanhainkoteihin, hoitolaitoksiin, liikuntarajoitteisten ja muiden erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennuksiin sekä rangaistuslaitoksiin ja muihin näitä vastaaviin tiloihin, joissa olevien ihmisten kyky havaita vaaratilanne tai mahdollisuudet toimia vaaratilanteen edellyttämällä tavalla ovat heikentyneet;
- 3) hotelleihin, asuntoloihin, lomakyliin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitustiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa;
- 4) kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita, kuten yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin, yli 25 hoitopaikan päiväkotihuoneistoihin ja yli 500 neliömetrin kokoisiin myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin ja liikenneasemille;
- 5) suurehkoihin tuotanto-, varasto- ja maataloustuotantotiloihin;
- 6) kohteisiin, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi voi aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle, omaisuudelle tai ympäristölle;
- 7) tiloihin, jotka on varustettu säädöksessä tai viranomaisen päätöksessä vaaditulla automaattisella sammutuslaitteistolla tai paloilmoittimella;
- 8) yrityksiin, laitoksiin ja vastaaviin kohteisiin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 30;
- 9) liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

Jos samaa kohdetta varten tulee muun lain kuin pelastuslain nojalla laatia pelastus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, 1 momentissa tarkoitettua pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan pelastussuunnitelmassa selvitettäviä tietoja vastaavat tiedot voidaan koota muun lain nojalla laadittavaan suunnitelmaan.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla, ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. Pelastussuunnitelma tai sen yhteenveto on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle tämän antamien ohjeiden mukaisesti.

10 §

Pelastussuunnitelman sisältö

Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä:

- 1) ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden vaikutukset;

- 2) toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi;
- 3) poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt;
- 4) turvallisuushenkilöstö, sen varaaminen ja kouluttaminen sekä muun henkilöstön tai asukkaiden perehdyttäminen suunnitelmaan;
- 5) tarvittava materiaali kuten alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto, henkilösuojaimet ja ensiaputarvikkeet sen mukaan kuin ennakoitujen vaaratilanteiden perusteella on tarpeen;
- 6) ohjeet erilaisia 1 kohdan mukaisesti ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten;
- 7) miten suunnitelmaan sisältyvät tiedot saatetaan asianomaisten tietoon.

Edellä 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun kohteeseen laaditussa pelastussuunnitelmassa on selvitettävä erikseen, miten rakennuksessa tai tilassa olevien heikentynyt toimintakyky otetaan huomioon vaaratilanteisiin varautumisessa.

Pelastussuunnitelmassa on tarpeen mukaan otettava huomioon myös kohteen tavanomaisesta poikkeava käyttö.

11 §

Sisäasiainministeriön valtuuttaman oppilaitoksen tutkintolautakunta

Pelastuslain 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun tutkintolautakunnan puheenjohtajana on oppilaitoksen opettaja ja muina jäseninä yksi oppilaitoksen opettaja ja yksi opiskelijoiden keskuudestaan valitsema opiskelija. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Opettajajäsenten toimikausi on kolme vuotta ja opiskelijajäsenen yksi vuosi. Tutkintolautakunta voi pyytää lausuntoja asiantuntijoilta, jos se on asian ratkaisemiseksi tarpeen.

12 §

Pelastustoimintaan osallistuvan päätoimisen henkilöstön kelpoisuus

Pelastuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitetulta päätoimiselta pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöltä vaaditaan, että:

- 1) miehistöön kuuluva on suorittanut pelastuslain 15 §:ssä tarkoitetussa oppilaitoksessa miehistötutkinnon pelastajalinjalla tai tehtävää vastaavan miehistön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa;
- 2) alipäällystöön kuuluva on suorittanut pelastuslain 15 §:ssä tarkoitetussa oppilaitoksessa alipäällystötutkinnon tai tämän momentin 3 kohdassa tarkoitetun päällystön kelpoisuuden tuottaneen tutkinnon taikka alipäällystön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa;
- 3) päällystöön kuuluva on suorittanut Pelastusopiston ja Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun yhteistyössä toteuttaman palopäällystön koulutusohjelman ja siihen sisältyvän insinööri (AMK) - tutkinnon tai päällystön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa.

13 §

Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön kelpoisuus

Pelastuslain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetulta sivutoimiselta ja vapaaehtoiselta pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöltä vaaditaan, että:

- 1) sammutus- ja pelastustyöhön osallistuva henkilöstö on suorittanut vähintään sammutustystyökurssin;
- 2) muu kuin 3 kohdassa tarkoitettu päällystö ja alipäällystö on suorittanut vähintään yksikönjohtajakurssin tai pelastusalan ammatillisen tutkinnon;
- 3) palokunnan päällikkö on suorittanut pelastuslain 15 §:ssä tarkoitettussa oppilaitoksessa vähintään sopimuspalokunnan päällikkökurssin, sivutoimisen teollisuuspalopäällikön peruskurssin taikka tämän asetuksen 12 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun tutkinnon.

Savusukellustehtäviin osallistuvalla vaaditaan lisäksi, että hän on suorittanut savusukelluskurssin.

14 §

Nuohoojan ammattipätevyyden tunnustaminen

Ulkomailla nuohoojan pätevyyden saaneen kelpoisuudesta nuohoustyöhön Suomessa päättää hakemuksesta Etelä-Suomen lääninhallitus opetushallituksen alaista valtakunnallista nuohoustoimen tutkintotoimikuntaa kuultuaan. Ulkomailla saadun pätevyyden osoittamiseksi hyväksytään ulkomailla suoritettusta tutkinnosta saatu tutkintotodistus tai muu vastaava todistus tai muu koulutuksesta annettu asiakirja sen mukaisesti kuin niistä säädetään Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaannpanosta annetussa laissa (1597/1992).

Etelä-Suomen lääninhallitus voi erityisestä syystä hyväksyä muunkin kuin 1 momentissa tarkoitetun selvityksen riittäväksi pätevyyden osoitukseksi.

15 §

Vuosittain palotarkastettavat kohteet

Edellä 9 §:n 1 momentin 2-7 kohdassa tarkoitetuissa kohteissa on toimitettava palotarkastus niin usein kuin pelastuslain 35 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

16 §

Väestönsuojan koko

Pelastuslain 60 ja 61 §:ssä tarkoitetun väestönsuojan tulee olla niin suuri, että sen varsinaisen suojatilan pinta-ala on vähintään kaksi prosenttia asianomaisen rakennuksen yhteenlasketusta kerrosalasta. Teollisuus-, tuotanto- ja kokoontumisrakennusten sekä varastotilojen varsinaisen suojatilan pinta-ala on oltava vähintään yksi prosentti kerrosalasta.

Väestönsuojelun johtamista varten pelastuslain 64 §:n mukaisesti rakennettavien tilojen on oltava riittävän suuret sille henkilömäärälle, jonka voidaan arvioida tulevan työskentelemään tiloissa.

Jos teollisuus-, tuotanto- ja varastorakennukseen 1 momentin mukaisesti rakennettava väestönsuoja olisi tarpeettoman suuri rakennuksessa tai samalla tontilla tai rakennuspaikalla pysyvästi työskenteleviä ja oleskelevia varten taikka jos opetusalan tai hoitoalan rakennukseen rakennettava väestönsuoja olisi liian pieni oppilaspaikkoihin taikka hoitopaikkoihin nähden, voidaan väestönsuojan koko määrätä sen henkilömäärän mukaan, joka rakennuksessa keskimäärin oleskelee.

Väestönsuojan varsinaista suojatilaa ei saa rakentaa 12 neliömetriä pienemmäksi. Väestönsuojassa tulee varata henkilöä kohti vähintään 0,75 neliömetrin suojatila, jollei erityisestä syystä tarvita suurempaa tilaa.

Varsinaisella suojatilalla tarkoitetaan ihmisten oleskelua varten tarkoitettua tilaa, johon ei lueta sulkuhuonetta tai -telttaa, eikä saniteettitiloja tai teknisiä tiloja.

17 §

Väestönsuojan rakenne

Väestönsuojan tulee antaa suojaa ionisoivalta säteilyltä, myrkyllisiltä aineilta, rakennussortumilta sekä asevaikutuksilta. Suojan lämpötilan, ilmanlaadun ja hygieenisen varustustason tulee täyttää suojille asetettavat vaatimukset.

Väestönsuojat jaetaan suojaluokkiin, joiden tulee osoittaa, kuinka suuresta paineaallostaa aiheutuvan kuormituksen väestönsuoja kestää. K-luokan väestönsuojan tulee kestää 25 kPa:n (0,25 baarin) kuormitus, S 1-luokan 100 kPa:n (1 baarin) kuormitus, S 3-luokan 300 kPa:n (3 baarin) kuormitus ja S 6-luokan 600 kPa:n (6 baarin) kuormitus.

S 1- ja S 3-luokan väestönsuoja voidaan rakentaa teräsbetoniseksi suojaksi tai kalliosuojaksi. S 6-luokan väestönsuoja on rakennettava kalliosuojaksi.

Väestönsuojan suojaluokka määräytyy väestönsuojan koon perusteella seuraavasti:

Varsinainen suojatila Suojaluokka

enintään m²

Suojelukohteessa

20	K
90	S 1 teräsbetonisuoja
900	S 1 kalliosuojana
450	S 3 teräsbetonisuoja
1800	S 3 kalliosuojana
3600	S 6 kalliosuojana

Muulla

180	K
360	S 1 teräsbetonisuoja
450	S 3 teräsbetonisuoja
1800	S 1 kalliosuojana
3600	S 3 kalliosuojana
3600	S 6 kalliosuojana

Muutos- tai korjaustyön yhteydessä suojelukohteessa sijaitsevaan valmiiseen rakennukseen rakennettavan K-luokan väestönsuojan varsinainen suojatila saa 4 momentista poiketen olla enintään 180 neliometriä.

Väestönsuojan suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sisääntulo- ja ulospääsyteiden sekä ilmanvaihdon turvaamiseen. Väestönsuojan ovet, luukut, venttiilit ja muut laitteet on tarpeen mukaan mitoitettava kestäämään 2 momentissa säädettyä suurempia kuormituksia.

18 §

Väestönsuojan sijoittaminen

Väestönsuoja saadaan sijoittaa suojelukohteessa enintään 250 metrin ja muulla alueella enintään 500 metrin päähän rakennuksesta, jota varten se rakennetaan.

19 §

Väestönsuojan käyttöönotto

Jos väestönsuojaa käytetään muuten kuin väestönsuojana, se on voitava kunnostaa väestönsuojana

käytettäväksi 24 tunnissa. Väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on voitava ottaa käyttöön saman ajan kuluessa.

Poiketen mitä 1 momentissa säädetään pelastusviranomaisen voi perustellusta syystä yksittäistapauksissa määrätä, että väestönsuoja on voitava kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi lyhyemmässäkin ajassa kuin 24 tunnissa.

**20 §
Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Tällä asetuksella kumotaan kunnan palokunnan sivutoimiseen ja sopimuspalokunnan sammutus- ja pelastustyöhön osallistuvan henkilöstön koulutusvaatimuksista 23 päivänä lokakuuta 2001 annettu sisäasiainministeriön asetus (873/2001).

Ennen asetuksen voimaantumia voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

**21 §
Siirtymäsäännös**

Pelastustoimilain (561/1999) ja pelastustoimiasetuksen (857/1999) mukaiset turvallisuussuunnitelmat on tarkistettava tämän asetuksen mukaisiksi pelastussuunnitelmiksi 1 päivään tammikuuta 2005 mennessä.

Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 2003

Sisäasiainministeri
Kari Rajamäki

Pelastusylijohtaja
Pentti Partanen